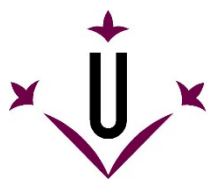

PROGRAMA UdL REFUGI

*Aprovat per l'Acord núm. 254/2022 del Consell de Govern de
21 de juliol de 2022.*

**Universitat
de Lleida**

PROGRAMA UdL REFUGI. PROGRAMA DE SUPORT i ACOLLIDA UNIVERSITÀRIA A PERSONES REFUGIADES I SOL·LICITANTS DE PROTECCIÓ INTERNACIONAL.

ÍNDEX

1. Introducció
  2. Marc normatiu internacional
  3. Principis rectors
  4. Persones destinatàries
  5. Objectius
  6. Estructura
  7. Recursos destinats
- Annex I

1. INTRODUCCIÓ

L'oficina de l'Alt Comissionat de Nacions Unides per a les persones refugiades (ACNUR), a mitjans de 2021, va xifrar en 84 milions les persones que estaven desplaçades per la força a causa de persecució, conflictes, violència, violacions dels drets humans o esdeveniments que van pertorbar greument l'ordre públic. Filippo Grandi, Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats, declarava: "No es pot esperar que les persones visquin en un estat d'incertesa durant anys, sense la possibilitat de tornar a casa, ni esperar construir un futur on siguin. Necessitem una actitud fonamentalment nova i més receptiva envers totes les persones desplaçades, juntament amb un impuls molt més decidit per resoldre conflictes que duren anys i que són a l'arrel d'un patiment tan immens".

És amb aquest esperit que la UdL va voler comprometre's i va participar per primera vegada el curs acadèmic 2018-19 en el Programa pilot de represa dels estudis universitaris a Catalunya per a persones refugiades ubicades al Líban. Es tracta d'un projecte d'acollida de les Persones refugiades universitàries impulsat per la Generalitat a través de l'Acord-marc de col·laboració entre el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies i les Universitats Públiques i Privades de Catalunya per a l'establiment d'un

programa destinat a fer possible reprendre els estudis universitaris a Catalunya a persones refugiades ubicades al Líban.

Es constata que les persones beneficiàries de protecció internacional tenen enormes dificultats per accedir als estudis superiors i a una ocupació qualificada.

L'educació és un dret humà essencial i la base per consolidar la pau i el desenvolupament sostenible, tal com proclama la UNESCO. Es revela com un dels instruments essencials per a construir un projecte de vida així com per a reconstruir els països malmesos pels conflictes i per les conseqüències de la violència, des d'aquest convenciment des de la UdL volem afavorir la integració a la universitat de les persones que, contra la seva voluntat, es veuen obligades a fugir i deixar-ho tot enrere.

Alguns dels principals reptes a superar per fer-ho possible són:

- La inexistència d'un marc comú d'admissió a les Universitats per a persones beneficiàries de protecció internacional.
- Les dificultats en la tramitació de l'homologació de títols per accedir a educació superior i ocupació qualificada. Actualment, implica uns alts costos econòmics i un llarg període de temps.
- La inexistència d'un programa estable de beques/ajudes que possibiliti l'accés a la Universitat a les persones beneficiàries de protecció internacional.
- La dificultat de crear vincles socials, sobretot en les fases inicials de l'acollida.

2. MARC LEGAL INTERNACIONAL

- La Declaració Universal dels Drets Humans, de 10 de desembre de 1948, juntament amb els tractats i els acords internacionals que d'acord amb l'art. 10.2 de la Constitució Espanyola són la font d'interpretació de les normes relatives als drets fonamentals en el nostre sistema jurídic, estableix, a l'article 26, que «tota persona té dret a l'educació i que s'obri l'accés als estudis superiors amb plena igualtat per a tots, en funció dels mèrits de cadascun».
- La Convenció sobre l'Estatut dels Refugiats, del 1951 article 22, obliga als Estats parts (entre ells l'Estat espanyol) a atorgar als refugiats el tracte més

favorable possible respecte als estudis, el reconeixement de certificats de estudis a l'estranger, exempció de taxes i atorgament de beques.

- El Conveni Europeu per a la Protecció dels Drets Humans i de les Llibertats Fonamentals (article 2) afirma que no es pot negar a ningú el dret a l'educació.
- La Directiva 2011/95/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 13 desembre de 2011, per la qual s'estableixen normes relatives als requisits per al reconeixement de nacionals de tercers països o apàtrides com a beneficiaris de protecció internacional, a un estatut uniforme per als refugiats o per a les persones amb dret a protecció subsidiària i al contingut de la protecció concedida, estableix en el seu art. 28.2, que «els Estats membres s'han d'esforçar a facilitar als beneficiaris de protecció internacional que no puguin aportar documents justificatius de les seves qualificacions el ple accés a sistemes adequats d'avaluació, convalidació i certificació de la formació anterior”
- El Conveni sobre el reconeixement de qualificacions relatives a l'educació superior a la regió europea, signat a Lisboa el 1997, estableix a la secció VII, Article VII, el reconeixement de les qualificacions dels refugiats, de les persones desplaçades i de les persones assimilades als refugiats. Aquest Conveni estableix que cada part ha de prendre les mesures possibles i raonables en el marc del sistema educatiu i de conformitat amb les seves disposicions constitucionals, legals i administratives, per elaborar els procediments adequats que permetin avaluar de manera equitativa i eficaç si les persones refugiades, desplaçades o assimilades als refugiats compleixen els requisits exigits per a l'accés a l'educació superior, poder seguir programes de ensenyament superior complementaris o exercir una activitat professional, fins i tot a casos en què les qualificacions obtingudes en una de les parts no poden ser provades documentalment.
- El document *Higher education considerations for refugees in countries Affected by the Syria and Irak crises*, de juliol de 2015, de l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats, recomana i demana a les autoritats responsables que la documentació requerida per a l'admissió en programes d'educació superior a tercers països sigui menor per evitar posar en risc les persones candidates al cas que la documentació requerida només es pugui aconseguir si es torna al lloc d'origen, posant en risc la vida i l'estatus jurídic.
- El Pacte mundial sobre els refugiats, adoptat per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 17 de desembre del 2018, (resolució A RES/73/151), aspira a ser una representació de la voluntat política i l'ambició de posar en pràctica el principi de responsabilitat compartida, així com de mobilitzar la comunitat

internacional en el seu conjunt i impulsar l'acció per millorar la resposta en front les situacions que generen desplaçament forçats de les persones. En l'apartat dedicat a l'Educació, paràgraf. 69, enumera entre els tipus de suport: “mesures destinades a atendre les necessitats educatives específiques dels refugiats (per exemple, establint “escoles segures” i mètodes innovadors, com l'educació en línia) i a superar els obstacles que dificulten la seva matriculació i assistència, posant en marxa, per exemple, programes d'aprenentatge certificats i flexibles, especialment per a les nenes, així com per a les persones amb discapacitat i les que han patit un trauma psicosocial. Es donarà suport per a l'elaboració i l'execució de plans nacionals relatius al sector de l'educació que incloguin els refugiats. També es proporcionarà suport, quan sigui necessari, per facilitar la convalidació dels títols acadèmics i professionals”.

3. PRINCIPIS I VALORS RECTORS

- El principi d'igualtat i no discriminació fonamentats en el valor de la dignitat humana i aplicats d'acord amb el principi d'equitat.
- El principi d'unitat fonamentat en el respecte i la valoració de la diversitat.
- El reconeixement de la transversalitat de gènere.
- El reconeixement de la interculturalitat com un valor social.

4. PERSONES DESTINATÀRIES

El Programa s'adreça preferentment a persones apàtrides, refugiades, beneficiàries de protecció internacional i sol·licitants d'asil o protecció subsidiària, així com afectades per desastres naturals, que produeixen una gran quantitat de danys materials i personals en una àrea geogràfica determinada, i que hagin estat admeses en estudis oficials a la Universitat de Lleida. El Programa podrà acollir també a professorat i personal investigador en cerca de protecció internacional que tingui interessos docents o de recerca en algun centre de la Universitat de Lleida, així com a personal d'administració i serveis en la mateixa situació.

Les persones acollides es podran adreçar en primera instància per obtenir informació sobre les possibilitats i serveis que la universitat posa a la seva disposició a la Unitat de Desenvolupament i Cooperació de la Universitat de Lleida.

5. OBJECTIUS

Objectiu generals:

- Oferir una formació universitària a les persones que han hagut de fugir del lloc on residien per causes diverses: conflictes armats, persecucions, desastres naturals, entre altres emergències humanitàries.
- Contribuir a garantir el dret a l'educació superior de les persones beneficiàries de protecció internacional així com al foment d'una ocupabilitat qualificada.
- Reconèixer els coneixements de les persones acollides.
- Potenciar entre la comunitat universitària i la ciutadania en general els valors de la solidaritat, el respecte i la responsabilitat amb les persones migrants i refugiades.

Objectius específics:

- Establir un procediment per a l'acollida acadèmica universitària que faciliti l'accés i l'admissió de persones beneficiàries de protecció internacional a la Universitat de Lleida (reconeixement de crèdits, criteris i requisits per a l'admissió, proves d'admissió específiques, etc.), es poden consultar les vies d'accés i admissió per a estudiants refugiats recollides pel Consell Interuniversitari de Catalunya, (Annex I).
- Instaurar un programa de suport a l'aprenentatge de la llengua i aspectes pràctics que els permetin adquirir coneixement de l'entorn sociocultural i nocions bàsiques de Drets Humans per a les persones acollides.
- Procurar l'establiment d'Ajuts, en particular, ajuts d'estudi per cursar Programes de Grau, Màster o Doctorat, destinades a les persones acollides.
- Oferir acompanyament a través del Programa de Voluntariat-Lligams o del Programa de Mentories. L'estudiant voluntari o mentor realitzarà l'acompanyament per a la recerca d'allotjament, oportunitats d'oci, de formació, traducció, suport en les gestions burocràtiques, coneixement de la nostra cultura, oportunitats de feina, si escau, per tal de donar suport a l'acollida d'aquestes persones.
- Afavorir el benestar emocional de les persones acollides proveint-los atenció psicològica, assessorament puntual administratiu i jurídic. Es posa a disposició de les persones acollides:

- Carnet d'estudiant
- Allotjament
- Formació lingüística disponible
- Ajuts específics de matrícula i manutenció
- Tots els serveis que la UdL posa a disposició dels seus estudiants
- Impulsar accions de sensibilització i educació per a la transformació social amb l'objectiu d'eleva la presa de consciència entre la comunitat universitària, comptant amb el suport d'entitats que treballen en l'atenció amb persones migrants i beneficiaries de protecció internacional.
- Promoure línies de recerca sobre els drets humans, i en particular sobre les migracions, refugi i desplaçaments forçats.
- Treballar en xarxa amb la resta d'universitats catalanes i estatals i la CRUE per estudiar estratègies que permetin agilitzar els processos d'homologació de títols.

6. ESTRUCTURA

La implementació del Programa de suport i acollida universitària requereix una coordinació institucional adequada dels diferents responsables i unitats implicades dins la UdL.

El Programa preveu la creació d'una Comissió d'Acollida de les persones beneficiaries de protecció Internacional, que té la funció de coordinació i d'impuls de l'aplicació del Programa UdL-Refugi.

La Comissió d'Acollida està integrada per:

Una persona representant de cadascun dels següents òrgans i unitats implicats:

- Consell de l'Estudiantat
- Coordinació de Compromís Social, Igualtat i Cooperació
- Unitat d'Informació i Orientació Universitària
- Unitat de Desenvolupament i Cooperació
- Unitat de Gestió Acadèmica
- Unitat de Relacions Internacionals
- Vicerectorat de Cultura i Extensió Universitària
- Vicerectorat d'Estudiants i Ocupabilitat Gerència

- Vicerectorat d'Internacionalització

7. RECURSOS DESTINATS

La UdL dotarà inicialment el Programa UdL Refugi amb la quantitat de 25.000 euros, aquesta dotació es mantindrà anualment en funció de la disponibilitat pressupostària.

Aquest Programa tindrà una partida pressupostaria pròpia que es complementarà amb l'aportació del Projecte 0,7.

Annex I

Vies d'accés i admissió per a estudiants refugiats (Ucraïna 2022)

La invasió d'Ucraïna per part de Rússia des del passat mes de febrer pot implicar l'acollida acadèmica a les universitats catalanes d'estudiants refugiats procedents de sistemes educatius ucraïnesos. L'acollida d'estudiants ucraïnesos a estudis de les universitats catalanes es pot fer tant si volen començar estudis universitaris a Catalunya o els volen completar, com si volen cursar part dels seus estudis a Catalunya sense perdre la vinculació amb la seva universitat d'origen.

Per acollir estudiants ucraïnesos a les universitats catalanes el curs 2022-2023 es poden fer servir totes les vies d'accés i d'admissió previstes que ja existeixen i estan en funcionament a les universitats. Aquestes vies no són exclusives per a estudiants ucraïnesos i es poden fer servir tant per a l'admissió als estudis oficials com als títols propis.

És previsible que les vies d'accés i d'admissió ja existents siguin suficients per a l'acollida acadèmica d'estudiants ucraïnesos, però és possible que en calgui desplegar alguna més.

Es recullen a continuació les vies d'accés i d'admissió possibles per acollir a les universitats catalanes estudiants d'Ucraïna i, si escau estudiants en situacions assimilables.

1. Accés a un grau per la via d'estudis iniciats

Les universitats tenen normativa pròpia d'admissió d'estudiants amb estudis universitaris iniciats i, en el marc de la seva autonomia poden convocar anualment places per a l'admissió per la via d'estudis iniciats.

2. Accés condicional mentre es tramita l'homologació del títol de batxillerat

Els estudiants que procedeixen de sistemes educatius de fora de la Unió Europea poden accedir a la universitat de forma condicional mentre tramiten l'homologació del títol de batxillerat.

Aquesta via està prevista a l'article 4.d) del Reial decret 412/2014, de 6 de juny, pel qual s'estableix la normativa bàsica dels procediments d'admissió als ensenyaments universitaris oficials de grau. D'acord amb l'article 4.d) en tots els supòsits en què s'exigeixi l'homologació de qualsevol títol, diploma o estudi obtingut o realitzat en sistemes educatius per a l'accés a la universitat, les universitats poden admetre amb caràcter condicional els estudiants que acreditin haver presentat la sol·licitud corresponent d'homologació mentre es resol el procediment per a l'homologació.

Perquè aquesta admissió condicional sigui viable, cal que les universitats tinguin establerts procediments d'admissió (art. 9.2 del Reial decret 412/2014) i que els candidats tinguin iniciat un expedient d'homologació del batxillerat.

Les universitats que fan l'admissió directament i no a través del sistema de preinscripció poden fer servir aquesta via per a l'admissió sense restricció específica (més que respectar el nombre de places de nou accés aprovades per la Junta del CIC). En canvi, les universitats que fan l'admissió a través del sistema de preinscripció la tenen restringida per l'acord de 21 de novembre de 2018 de la Comissió d'Accés i Afers Estudiantils. En aquest acord (primer paràgraf de l'apartat B de l'acord), es preveu que els estudiants que hagin iniciat els tràmits d'homologació poden fer la preinscripció universitària a través del portal d'accés a la Universitat, però la seva admissió està condicionada al lliurament de l'homologació definitiva abans del tancament de la preinscripció universitària. I, únicament per a la convocatòria de setembre de la preinscripció universitària poden optar a l'assignació amb el volant d'inscripció condicional o la sol·licitud d'haver iniciat els tràmits d'homologació del batxillerat.

3. Accés a través d'una prova d'accés de grau específica Aquesta via no està desplegada en aquest moment

Per al cas que els candidats no puguin acreditar la documentació prèvia dels seus estudis, es pot elaborar una prova de coneixements vinculada al grau al qual vol accedir l'estudiant. Es pot plantejar una adaptació de l'estructura i del contingut de la prova de més grans de 25 i 45 anys. Les proves es poden fer en anglès i les matèries, en funció del grau sol·licitat.

En aquest cas s'ocuparà de preparar i administrar aquesta prova l'Oficina d'Accés a la Universitat. Caldrà així mateix tramitar l'acord corresponent, bé a través de la Comissió d'Accés i Afers Estudiantils, bé a través de la Junta del CIC.

4. Admissió d'estudiants de màster i doctorat

L'admissió d'estudiants de màster i de doctorat pot seguir els canals i els circuits establerts per cada universitat atès que l'admissió es fa directament i no depèn del sistema de preinscripció, llevat del cas del Màster de formació de professorat. Per a aquest màster, que fa l'assignació de places a través de la preinscripció, per al curs 2022-2023 només podran tramitar la preinscripció els estudiants que tinguin un títol de grau europeu o homologat que concordi amb les especialitats de la borsa d'interinatge del Departament d'Educació.

5. Admissió en règim d'estudiants visitants o estudiants de mobilitat

Per a estades més curtes, que normalment no impliquen admissió a les universitats catalanes sinó estades d'estudis que després s'incorporaran a l'estudi d'origen de l'estudiant, també es poden fer servir les vies ja establertes a les universitats per acollir estudiants visitants.

La majoria d'universitats tenen normatives específiques que faciliten aquesta incorporació, que es fa per a estudiants d'universitats que no formen part d'un conveni d'intercanvi subscrit entre les dues universitats. Aquesta via no és incompatible amb el fet que hi hagi subscrits convenis entre les dues institucions. En el cas que es faci servir aquesta via, és probable que calgui flexibilitzar els terminis de sol·licitud establerts per les universitats si es vol facilitar una incorporació ràpida dels estudiants ucraïnesos.

També es poden fer servir els convenis de mobilitat existents, o subscriure'n de nous si escau, de manera que la incorporació d'aquests estudiants es faci a través dels canals habituals de mobilitat internacional.

Data d'actualització: 5 de maig de 2022